

MIYASE SERTBARUT
ÇÖP PLAZA-1

MİYASE SERTBARUT
ÇÖP PLAZA-1

ÇÖP PLAZA 1

© 2012, Tudem Eğitim Hizmetleri San. Tic. AŞ
1476/1 Sok. No:10/51 Alsancak-Konak/İZMİR

YAZAR: Miyase Sertbarut

EDİTÖR: Burhan Düzçay

KAPAK RESMİ: Maria Brzozowska

GRAFİK UYGULAMA: Nayime Serbest

KAPAK TASARIMI: Burak Tuna

BASKI VE CİLT: Ertem Basım Yayın Dağıtım San. Tic. Ltd. Şti.
Eskişehir Yolu 40. km Başkent OSB 22. Cadde No:6 Malıköy/Ankara
Tel: 0 312 284 18 14

Birinci Baskı: Nisan 2012

Yirmi Altıncı Baskı: Mart 2020 (5000 adet)

(İlk yirmi beş baskı toplam 117.000 adet)

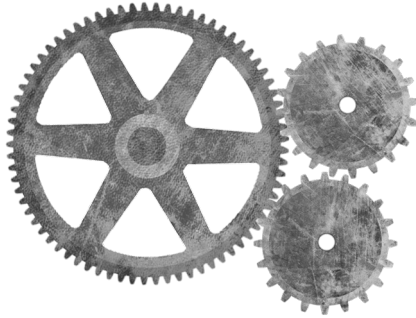
ISBN: 978-605-285-343-6

Yayınevi sertifika no: 45041

Matbaa sertifika no: 16031

Tüm hakları saklıdır. Bu yayının hiçbir bölümü, telif hakkı sahibinin önceden yazılı izni olmaksızın tekrar üretilemez, bir erişim sisteminde tutulamaz, herhangi bir biçimde elektronik, mekanik, fotokopi, kayıt ya da diğer yollarla iletilemez.

MİYASE SERTBARUT
ÇÖP PLAZA-1

Miyase Sertbarut

1963 yılında Ceyhan'da doğdu.

Keloğlan, Jules Verne, Orhan Kemal ve Karabaşlarıyla büyüdü.

Okula giderken hep karnı ağrıyordu. Yani o öyle zannediordu...

Gazi Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünü bitirdi, yine karnı ağrıyordu.

Öğretmenlik yaptı, karnının ağrısı geçmiyordu.

Yazmaya radyo tiyatroları ile başladı. Öykü, roman, masal türlerinde yapıtlar verdi.

Karnının ağrısı geçti. Kitapların bütün ağrılara iyi geldiğini düşünüyor.

Yazarın *Komşumuz Çok Acayip* adlı romanı 2013 yılında Gülten Dayıoğlu Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Vakfı ödülünü almıştır. *Sınavsız Hava Sahası* adlı oyunu pek çok okulda sahnelenmektedir. Diğer kitaplarından bazıları: *Ünsüz Youtuberın Günlüğü*, *Koşkent'in Kayıp Çocukları*, *Gizli Bahçe Masalları...*

Tudem Yayınlarından çıkan kitapları:

İlk okuma:

Emre ile Cemre (10 kitap)

Masal:

Bir Dilek Tut, Akvaryumdaki Denizkızı

Öykü:

Kırmızı Kartal, Altın Avcıları Plajda, Tuna'nın Büyülü Gemisi, Yangın Tüpüyle Uçan Çocuk, Saat Canavarı, İlkizler İz Peşinde

Roman:

Sarı Maymun, Kaçak Köpek Biber, Yalancı Portakal, Yılkankale, Sınıfta Kalanlar Okul Açtılar, Yuan Huan'ın Kulübesi, Kimsin Sen?, Sisin Sakladıkları, Ortak Ruh, Kapiland'ın Kobayları, Kapiland'ın Karanlık Yüzü, Kapiland'ın Kıyameti, Çöp Plaza 1, Çöp Plaza 2 – Hayaller Hawaii, Ara Âlem 1-Tarlakoz'un Tuzağı, 2-Yasak Oyun, 3-Yeniden Doğuş, Buz Bebekler, Gerçekle Büyüme Düşlerle Yürümek

Delidolu Yayınlarından çıkan kitapları:

Çocukluğumun Tanrısı Piper Pa-25 (roman)

Bölümler

Çöp Plaza ... 7

Bitpazarı ... 17

Teras Katında Tuhaf Bir Toplantı ... 26

Bir Mahalle ve Bir City ... 33

Kızlar Da Çıkar mı Çöpe? ... 38

Siyah Camlı Sağlık Ocağı ... 50

Vampirlerin İştahı ... 55

Doktor Metin Bir Umut mu? ... 61

Murat İz Peşinde ... 71

Vampir mi, Kumpir mi? ... 101

“Herkes Beladan Kaçarsa,
Bela Büyümez mi Anne?” ... 111

Polis Köstebeği İş Başında ... 120

Elit Vampirler ... 125

“Gerçekçi Ol, İmkânsız İste” ... 130

*“Bu bir vampir hikâyesi değildir, ama kan emicilerin varlığını gösterir.
Fantastik sivri dişlerle değil, güzel gülüşlerle ısırırlar en diptekileri.
Okşamayı bilseler elleri temiz kalabilirdi, ama tırnaklarının içinde
çalıntı kan hücreleri gizli.*

*Maskeleri bizimkine çok benzediğinden
onları suçlamakta hep zorluk çektik.”*

ÇÖP PLAZA

Dışarıdan gelen demir takırtıları arttıkça televizyondaki çizgi filmin sesini duyması zorlaşıyordu. Çocuk, eski televizyonun sesini biraz daha açtı.

Annesi mutfak olarak kullandığı bölmeden bağırdı:

“Fırat! Kapat televizyonu, babana yardım et.”

En sevmediği cümle buydu Fırat’ın: “Televizyonu kapat!”

Bu evde en sevilmeyen ama en fazla işitilen cümle.

Ev mi? Burası sahiden ev miydi?

Resim dersinde öğretmen, evlerinin resmini çizmesini istemişti. Fırat çizimini tamamlayıp kâğıdını öğretmenin masasına koyduğunda şaşırılmıştı adam.

“Bu ev resmi mi?”

Evet, Fırat’ın çizdiği ev resmiydi. Kırmızı kiremitler döşenmiş bir çatısı yoktu, pencereleri yoktu, rüzgârda tatlı bir esintiyle sallanan perdeleri yoktu. Bacasından çıkan dumanı yoktu, bacası da yoktu. Bakımlı bir bahçesi yoktu, bahçe duvarı da yoktu. Bu evin kapısı bile yoktu.

Fırat’ın çizdiği ev şöyleydi:

Birtakım uzun demir borular, araba kaportasına benzeyen bir yükselti. Üst üste yığılmış otomobil, kamyon lastikleri, variller,

bisiklet tekeri, hemen onun yanında yamuk bir kanepa, onun arkasında üst üste sıralı briketler. Briketlerin üzerine yığılmış uzantılar, yuvarlaklıklar, birtakım şekilsiz parçalar, tenekeler, balya balya kâğıtlar, çuvallar, hurdalar, hurdalar...

“Ev nerede oğlum?” diye sormuştu öğretmen.

“Evimiz bu...” diye fısıldamıştı Fırat.

“Böyle ev olur mu? Bak arkadaşlarının kâğıdına da gör.”

Fırat ön sıraya, arka sıraya, yan sıraya baktı şöyle bir. Evet, onlar ev resmi yapmıştı, ama kendi evlerini yapmamışlardı. Hiçbiri öyle bir yerde yaşamıyordu. Kimsenin öyle bir çatısı yoktu, kimsenin çiçekli bahçesi yoktu, kimsenin panjurlu penceresi yoktu. Onların mahallelerinde ne eve benzeyen ev, ne yola benzeyen yol vardı.

“Onlar kendi evlerini çizmemişler ki öğretmenim, televizyonda gördükleri evleri çizmişler.”

Öğretmen bu yanıtı beğenmedi. “Otur yerine!” dedi azarlar-casına. Var olanı değil, olması gerekeni istiyordu öğretmen. Ev demek sıcaklık demektir; bahçede çiçekler, bacada duman, pencerede kedi demektir. Öyle çizilmeliydi. Kendisi Hıdırellez’de gül ağacının dibine ev resmi çizmişti ve şimdi öyle bir evi vardı. Demek ki işe yarıyordu bu yöntem.

Fırat’ın gül ağaçlarıyla, Hıdırellez düşleriyle işi yoktu. Ne yaşıyorsa onu görür, onu anlatırdı. Arkadaşından ödünç aldığı resim kâğıdına da işte içinde yaşadığı hurdaları çizmişti.

Babası bağırıyor evin avlusundan:

“Fıraaat! Gel oğlum sana bir büyüteç buldum. Çerçevesi yeşil!”

Şimdi ev, gerçekten de ev olmuştu. Televizyonun kumandasını fırlattı, yayları kırık eski püskü koltuğa. Kapı niyetine kulla-

nılan eski dolap kapağını ittirip dışarı fırladı. Babası el arabasındaki hurda demirleri avlunun bir köşesine yığılmış, elindeki yeşil büyüteçle kendisini bekliyordu. Oğlunu yavru bir köpek gibi sevinçle kendine koşarken görünce büyüteci ona çevirdi. Bir çeşit kameramandı sanki. Büyüteç ona bulanıklıktan başka bir şey göstermese de oğlunun heyecanını gayet iyi görüyordu. Kendi çocukluğunun sisleri arasından bakarak anlıyordu oğlunun içindeki coşkuyu. Yamuk kanepenin altındaki kutuda biriken büyüteçlere yeni bir arkadaş gelmişti.

Babasının elinden kaparcasına aldı bu yeni hazineyi Fırat. Zıplayıp durdu toprak avluda. Oğlunun sevincini görmek her şeye değerdi adam için. Onun elini kolunu sallayışı, yüz hareketleri, koşarken yalpalayışı, bir köşeye çekilip ağlayışı kendi çocukluğundaki bazı anı kareleriyle birebir örtüşüyordu. Hakkârî'deki köylerinde babasını beklerken, babası kır atıyla görünür olduğunda o da koşar, koşardı... Atın burnundan çıkan yorgun ve sıcak soluk yüzüne çarptığında sanki bahar gelirdi, yaz gelirdi. Adam yay gibi gövdesiyle eğilir, kendine uzanan ince kolları yakalar, yukarı çekerdi. Şimdi Fırat nasıl gülüyorsa kendi de o zamanlar işte böyle gülerdi. Babasının şişkin cebinde kırmızı helva olduğunu hayal ederdi. Ve babası elini cebine götürdüğünde dünyanın en mutlu çocuğu kendisiydi.

Fırat, babasının zihnindeki anılardan habersiz büyüteçle önce kolundaki kılları inceledi. Sonra yerden bir kuru yaprak alıp üzerindeki çizgileri, kırıkları, renk tonlarını inceledi. Evet, bu da diğerleri gibiydi. 'Keşke daha büyük gösterseydi,' diye geçirdi içinden. Şu televizyonda gösterilen belgesellerdeki gibi görmek istiyordu. Hani mikropları, bakterileri kocaman gösteriyorlar ya, işte öyle göstereyim istiyordu. Kendi gözünün ve büyüteçlerin

sınırlı algısına kızılıyordu. Yine de farklı renkteki çerçevesiyle ve çatlaksız camıyla koleksiyonu için iyi bir parçaydı.

“Kaç tane oldu?”

“Yedi...” dedi gururla Fırat.

Babası onu kızdırmak istedi.

“Yirmi olunca toptan satalım.”

Elindeki büyüteci hemen arkasına sakladı Fırat.

“Hayır! Onlar hiç satılmayacak.”

“Ya satılır, ya atılır... Böyledir bizim işler.”

“Onlar benim, kimseye vermem, sattırmam da.”

“Yakında usanırsın oğlum, usanırsın.”

Murat iki tekerli arabasını ıhlaya tıslaya avluya çektiğinde baba oğul arasındaki satardım, satamazdın oyunu sürüyordu. Murat’ın arabası kendi boyundan iki karış daha yüksek, atık toplama aracıydı. Çoğunluk buna “çekçek” derdi, çünkü borularından tutulup çekilerek işe çıkılırdı. Çekçeğin dev çuvalı tıka basa kartonla, gazetelerle, dergilerle doluydu. Altı yedi saattir sokak sokak dolaşmıştı. Uğradığı marketlerin depo kapılarında beklemiş; salçalar, yağlar, şekerler, makarnalar, pirinçler mukavva kutulardan boşalır boşalmaz kapmıştı ambalajları.

Gofretler, şekerler, çikolatalar boşaltılırken yutkunmuştu. Şu torbalardan biri patlasa diye geçmişti içinden. Ama market çalışanları öyle dikkatliydiler ki bir gün bile böyle bir kazaya neden olmuyorlardı. Belki de fabrika işçileri şeker, çikolata ambalajlarını daha sağlam yapıyordu. Yırtılıp dökülse bile çalışanlardan ona kalmazdı herhâlde. Belki de içeriye taşıyıp orada kendileri yiyordu. Bir kez yalnızca iki badem şekerini bulmuştu uzandığı boş bir kolinin içinde. Bu iki badem şekerinin tadı, yeniden böyle bir

sürprizle karşılaşma umudunu hep canlı tutuyordu. Çünkü tatları unutulur gibi değildi.

İşte o gün avluya girdiğinde Murat için badem şekeri bulunamamış bir gündü. Kardeşinin elindeki büyüteci görünce kızdı. Belki de kızgınlığı dikkatli çalışan market görevlilerine ve paketleri sağlam yapan fabrika işçilerineydi. Ama insanların çoğu gibi o da öfkesini kolay ve yakın noktaya yöneltti.

“Ne yapacaksın onu? Bu mahalleden bilim adamı çıkmaz oğlum, hiç heveslenme!”

“Koleksiyonum var benim.”

“Hadi be, ayrıları yok içmeye...”

Babası girdi araya.

“Karışma çocuğa... Biriktiriyor işte.”

Fırat rahatladı. Demek ki babası büyüteç koleksiyonunu satmayacaktı. Daha biriktirebilirdi.

“Biriktirmek zenginlerin işi!” diyerek avludaki eski paslı yağ tenekesine bir tekme attı Murat. “Bizimki kargaların boncuk biriktirmesine benzer.”

Tekmelenen teneke tangirtıyla yuvarlandı. Annesi sesi duyup pencere niyetiyle açık bırakılan briket boşluğundan avluya baktı. Öfkeyi dindirecek en iyi cümleyi biliyordu kadın:

“Aç mısın oğlum?”

Yiyecek ne var der gibilerinden baktı Murat. Yiyecek iyi bir şey varsa her zaman açtı. Annesi bu bakışı iyi bilirdi.

“Tavuk var...”

Babası güldü.

“Ben sabah yedim o tavuktan, hâlâ ölmediysem demek ki bozuk değil.”

Bu mahalledeki pek çok kişi gibi önceki gün büyük marketin

atık bölümünde bir saat beklemiş ve son kullanma tarihi geçmiş tavuklardan iki tane alabilmişti. Biraz kokuyordu, ama karısı tuzla biberle öyle bir harmanlıyordu ki kötü koku kaybolup gidiyordu.

“Yerim.” dedi Murat.

Adam, kızını ortalarda göremeyince mutfaktaki karısına seslendi:

“Feride nerede? Görünmüyor.”

“Plazaya gitti.” dedi kadın.

“Ya ben sana gönderme oralara demedim mi? Çöp möp karıştırtmazlar orada. Bu güvenlikçilerin ne yapacağı belli olmaz.”

“Yalnız gitmedi, üç beş kız giyinip kuşandılar. Öyle temiz, düzgün görünce bir şey demiyorlarmış.”

Murat da öfkeleni kız kardeşinin “plaza” denilen yere gitmesine.

“Onlar adamı yürüyüşünden bilir anne. Temiz giyinmekle değişmeyiz biz. Kaşından gözünden bilirler, elinden kolundan bilirler bu mahalleden geldiklerini.”

Annesi tavada ısıttığı tavuk parçalarını yarım ekmekle getirip masaya koydu.

“Nasıl bilirlermiş? Alnında mı yazıyor Gülova Mahallesi’nden diye. Allah Allah!”

Murat kendinden emindi.

“Alnında yazıyor anne, hatta senin de alnında yazıyor. Hakkârî’den kaçmış, Ankara’da çöplüğe düşmüş diye yazıyor.”

Babası bir sandalye çekip geçti oğlunun karşısına.

“Düzgün konuş annenle, keyfimizden gelmedik. Köy mü bıraktılar, hayvan mı bıraktılar, ev mi bıraktılar... Açlık belasına geldik buralara. Hem sen adam olaydın da liseye gideydin, düş-

meyeydin çöplüğe. Hadi biz o fırsatı kaçırdık, ya sen? Sen gönüllü girdin batağa.”

Bu konuşmalar sık sık yaşanırdı yoksul mahallenin yoksul avlusunda. Hemen hemen diğer yıkık dökük evlerde de benzer konuşmalar olurdu. Murat her zaman verdiği yanıtı verip tavuğu iştahla ısırırdı.

“Çalışmak daha iyi, liseyi bitirince ne olacaktı? Ha ne olacaktı? Hiiiç... Ya pazarcılık yapacağım ya güvenlikçi olacağım. Pazarcı olacaksam liseye gitmeme gerek var mı? Güvenlikçi olmayı da zaten ben istemem. Bin liraya canımı ortaya koyup zenginin malına mı siper olayım? Canlarını, mallarını korumak için verdikleri paraya bak!”

Murat o gün yemekten sonra avlunun bir köşesindeki hurda yığınının yöneldi. Arada kalmış paslı bir reklam tabelasını güçlkle çekip çıkardı. Gözüyle ölçtü biçti; evet, işe yarardı. Yarım boyları koyduğu tahta sandığın başına gitti. Orada kırmızı boya olduğunu biliyordu. Aldı kutuyu, kapağını açtı; evet, içinde yeterince boya vardı. Bütün bunlar onun ve babasının topladığı atıkların içinden çıkıyordu. İçi epeyce dolu olanları pazara götürüp satıyorlardı, bazen satmaya değmeyecek kadar boya oluyordu içinde, alıcı da çıkmazdı öylesi kutuya. Bunlar evde kalıyor, gerekince kendileri kullanıyordu. Sandığa tekrar eğildi, bir de sarı boya buldu içinde. Bu kadarı işini halletmeye yeterdi.

Önce kırmızı boya ile reklam tabelasının tamamını boyadı. Kuruması gerekiyordu ama Murat’ın sabrı yoktu. Bu yüzden yeterince kurumamış kırmızının üzerine sarı boyayla “ÇÖP PLAZA” yazdı. Alttaki kırmızı boya, sarı ile karışınca harflerin alacalı olması kaçınılmazdı. Delikanlı bunu hiç umursamadı.

“Bu da bizim ebru sanatımız.” dedi dalgasını geçerek. Televizyonda görmüştü birkaç kez nasıl ebru yaptıklarını. Ciddi bir şey olarak gelmemişti ona. Renkleri karıştırıyorlar, sonra da çok önemli bir şey yapmış gibi süzüm süzüm süzülüyorlardı işte.

Avlu girişine bir sandalye çekti. Hâlâ kurumamış olan Çöp Plaza tabelasını aldı, sandalyeye çıktı. Duvar hâline gelmiş birikintilerin üzerine yoldan görünecek biçimde yerleştirdi. Yaptığı iş hoşuna gitmişti. Sokağın karşısına geçip tabelaya oradan baktı. Gülümsedi, beğenmişti. Evleri mahallenin girişinde sayılırdı ve mahalleye isim babalığı yapmak, gururlanmak için iyi bir nedendi.

Bütün bunlar olup biterken babası avludan eve, evden avluya birkaç kez girip çıkmış ama Murat’ın ne yaptığıyla ilgilenmemişti. Tabela yerine asılınca ister istemez gözü ilişti ve sokağa çıkıp ne yazdığını okudu.

“Nüfus Müdürlüğüne gidip adresimizi yenileyelim bari.” diye güldü. “Plazada yaşıyoruz artık ha!”

Annesi, ‘Eğleniyor çocuk’ diye düşündü. ‘Keşke okusaydı, okusaydı da temiz bir iş sahibi olsaydı’ diye geçirdi içinden.

Fırat, yeni yeşil büyüteciyle Ç harfinin kuyruğuna baktı.

“Plaza ne demek?” diye sordu abisine. Çöpün ne olduğunu biliyordu. Plazayı da duyuyordu bazen, ama ne olduğunu o güne kadar hiç merak etmemişti.

Murat kendinden büyük başka bir kâğıt toplayıcısından duyduğu benzetmeyle yanıt verdi.

“Güliverlerin yaşadığı yerler; onlar Güliver, biz cüce.”

Güliver’in kim olduğunu bilmiyordu Fırat. Yeniden sormaya çekindi. Abisi böyle üst üste soru sorunca bazen sinirlenirdi. Başka bir zaman sorardı. Güliver kulağa hoş geliyordu, herhâlde

kötü bir şey değildi. Peki cüce? Niçin kendileri cüceydi? O kadar kısa boylu değillerdi ki. Kendisi zaten daha çocuktuktu. Babası ise uzun bir adamdı. Banyonun alçak kapısından geçerken hep başını eğmek zorunda kalırdı. Eee? Kimdi cüce o zaman?

Feride, plazadan döndüğünde hava kararmıştı. Sokak lambasının aydınlattığı avlu girişinde Çöp Plaza tabelasını gördü, gülümsedi. Abimin işi, dedi içinden. Yolda bulup saçına taktığı taşlı tokayı düzeltilti. Tokanın mavimsi taşlarından ikisi düşmüş, bir taş kalmıştı. Bu hâliyle bile hoşuna gitmişti, mavi taşları çok severdi.

Kapıyı ittirip girdi odaya. Her zamanki gibi buldu ortamı. Televizyon açıktı; herkes bir yerlere serilmiş, kendi hayatlarına hiç benzemeyen bir hayatı anlatan diziyi izliyorlardı. Annesiyle babası sitemle, Murat öfkeyle baktı. Evet, geç kalmıştı, ama plazaya girebilmişlerdi. Hem yalnız başına gitmemişti, mahalleden üç arkadaşı da vardı yanında. Ne vardı bunda? Plazadaki büyük markete de girmişler, tanıtım için sergilenen pek çok yiyeceğin tadına bakmışlardı.

“Yarın gitseniz kapı dışarı ederler, kameralar var orda, bedavacıları tanıyorlar ve bir daha içeri almıyorlar.” dedi Murat.

“Nerden biliyorsun?”

Güldü Murat:

“Nerden bilebilirim acaba? Deneyimlerimden tabii.”

“Canım biz de üst üste gitmeyiz artık, bir hafta sonra gideriz.”

Fırat yutkunarak sordu:

“Nelerin tadına baktınız?”

“Sucuk, peynir, puding ve yeşil çay. Puding çok güzeldi.”

Babası yattığı yerden kalkıp oturdu.

“Şu yeşil çayı sevemedim gitti.”

“Ben yeşilini de siyahını da sevmem.” dedi Murat, sonra Feride’ye döndü. “İçtiniz mi yeşil çayı gerçekten?”

“Niçin içmeyelim, bedava değil mi?”

“Bedava diye içilir mi, sen de bedava mezar bulsan içine gireceksin yani.”

“O kadar da değil.”

Fırat’tan başkası fark etmemişti ablasının saçındaki tokayı.

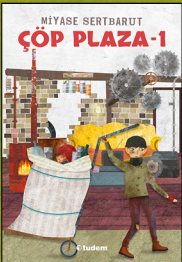
“Abla, ne güzel tokaymış bu!”

Tavandan sarkan ampulün sarı ışığında, odanın yoksulluğuna inat, mavi taş sanki eskisinden daha fazla parlamaya başladı.

Ertesi sabah sokaktan geçen herkes başını çevirip okudu “Çöp Plaza” tabelasını. O kadar çabuk benimsendi ki bu ad, aslında Gülova olan mahallenin adı kısa süre içinde bütün kentte “Çöp Plaza” diye anılmaya başlandı.

Elit Site sakinlerinin çocuklarının bağırsıklık sistemi çökmüştür. Güçlü kan vericiler gereklidir. Seçkin hastalarına hizmet veren klinik başkanı bu kanı nereden bulacağını öğrenir. Kentin çöpünü toplayan, çöplüğü ayıklayan çocukların kanını çalacaktır. Çünkü onlar sistemin ayakta kalması için yaşayan en güçlü halkalardır.

En tepedekilerle en aşağıdakilerin soluk kesen macerasını okumaya başladığınızda elinizden bırakamayacaksınız. Romanı bitirdiğinizde belki içinizdeki hüznü büyüyecek ama üzerinde yaşadığınız gezegenin kimler için döndüğünün farkına varacaksınız.

ISBN: 978-605-285-343-6

9 786052 853436

www.tudem.com

[f](https://www.facebook.com/tudem) [i](https://www.instagram.com/tudem) [y](https://www.youtube.com/tudem) [t](https://www.tiktok.com/tudem) [tudemyingrubu](https://www.tudem.com)